

ZWIĄZEK
PRACODAWCÓW
POLSKA MIEDŹ
THE POLISH COPPER EMPLOYERS' ASSOCIATION

Monitoring Legislacji Międzynarodowej

Monitoring działań w UE (legislacja, publikacje) – 15 grudnia 2023 r.

- **Informacje generalne o prawie UE – akty prawne i dokumenty strategiczne**

Otwarte dane i ponowne wykorzystywanie informacji sektora publicznego – Dyrektywa (UE) 2019/1024 w sprawie otwartych danych i ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego

Dyrektywa opiera się na ogólnej zasadzie stanowiącej, że dane publiczne i dane finansowane ze środków publicznych powinny być ponownie wykorzystywane do celów komercyjnych lub niekomercyjnych. Dyrektywa miała być transponowana do prawa krajowego do 17 lipca 2021 r.

Dyrektywa ustanawia ona ramy prawne dotyczące ponownego wykorzystywania informacji sektora publicznego, takich jak informacje geograficzne, katastralne, statystyczne lub prawne będące w posiadaniu organów sektora publicznego lub przedsiębiorstw publicznych, a także danych badawczych finansowanych ze środków publicznych. Ponowne wykorzystywanie to wykorzystywanie przez osoby fizyczne lub podmioty prawne dokumentów będących w posiadaniu organów sektora publicznego lub przedsiębiorstw publicznych. Organ sektora publicznego to państwo, władze regionalne lub lokalne, podmioty prawa publicznego lub związki złożone z takich instytucji lub podmiotów prawa publicznego. Przedsiębiorstwo publiczne to przedsiębiorstwo, na które organy sektora publicznego wywierają dominujący wpływ na mocy ich prawa własności, udziału finansowego lub na mocy zasad określających jego działanie; są nimi między innymi podmioty działające w charakterze podmiotów świadczących usługi publiczne w zakresie kolejowego i drogowego transportu pasażerskiego, przewoźników lotniczych oraz armatorów UE wykonujących zobowiązania z tytułu świadczenia usług publicznych.

Niniejsza dyrektywa ma na celu zwiększenie potencjału społeczno-ekonomicznego informacji sektora publicznego, np. poprzez ułatwienie dostępu do nich przedsiębiorstwom typu start-up oraz małym i średnim przedsiębiorstwom, zwiększając podaż danych dynamicznych oraz zbiorów danych mających szczególnie istotne skutki gospodarcze, a także poprzez propagowanie konkurencyjności i przejrzystości na rynku informacji. Dane dynamiczne to dokumenty w formie cyfrowej podlegające częstym aktualizacjom lub aktualizacjom w czasie rzeczywistym, w szczególności ze względu na ich zmienność lub szybką dezaktualizację; zazwyczaj są to dane wygenerowane przez czujniki.

Stanowi część pakietu środków mających na celu wzmocnienie gospodarki Unii Europejskiej (UE) opartej na danych, w tym rozwój sztucznej inteligencji. Niniejsza dyrektywa, zwana również „dyrektywą w sprawie otwartych danych”, przekształca dyrektywę 2003/98/WE. Uchyła ona dyrektywę 2003/98/WE i dyrektywę 2013/37/UE od 17 lipca 2021 r.

W niniejszej dyrektywie promuje się wykorzystywanie otwartych danych (danych przedstawionych w otwartych formatach, które osoby fizyczne mogą swobodnie wykorzystywać i udostępniać do dowolnego celu). Organy sektora publicznego i przedsiębiorstwa publiczne udostępniają dokumenty w istniejącym formacie lub języku i, w stosownych przypadkach, przy wykorzystaniu środków elektronicznych w otwartych formatach, które nadają się do odczytu maszynowego, są dostępne, możliwe do znalezienia i do ponownego wykorzystania oraz kompletne wraz z metadanymi. Otwarty format to format pliku, który nie jest powiązany z platformą oraz jest udostępniany obywatelom bez żadnych ograniczeń, które utrudniałyby ponowne wykorzystywanie dokumentów.

Organy sektora publicznego muszą rozpatrzyć wnioski o ponowne wykorzystanie dokumentów, w stosownych przypadkach za pomocą środków elektronicznych, udostępniając je w rozsądnym terminie. Muszą również dokonać niezbędnych ustaleń ułatwiających zdalne przeszukanie i odnalezienie przechowywanych przez nie dokumentów. Państwa członkowskie UE ułatwiają również skuteczne ponowne wykorzystywanie dokumentów, w szczególności przez dostarczanie informacji dotyczących praw określonych w dyrektywie oraz udzielanie pomocy i porad.

Dane dynamiczne są udostępniane do ponownego wykorzystywania natychmiast po ich zgromadzeniu, za pośrednictwem interfejsu programowania aplikacji oraz, w odpowiednich przypadkach, do zbiorczego pobrania.

Państwa członkowskie przyjmują politykę i podejmują działania na rzecz otwartego udostępnienia danych badawczych finansowanych ze środków publicznych, zgodnie z zasadą „otwartości domyślnej”, a także wspierają rozpowszechnianie danych badawczych, które są możliwe do znalezienia, dostępne, zapewniają interoperacyjność i ponowne wykorzystanie (zasada „FAIR”). Należy uwzględnić kwestie związane z prawami własności intelektualnej, ochroną danych osobowych i poufnością, bezpieczeństwem i uzasadnionymi interesami handlowymi zgodnie z zasadą „otwarty jak to najbardziej możliwe, zamknięty jak to konieczne”. Dane badawcze finansowane ze środków publicznych mogą być ponownie wykorzystane w celach komercyjnych lub niekomercyjnych, w przypadkach gdy zostały już publicznie udostępnione za pośrednictwem repozytorium instytucjonalnego lub tematycznego.

Ponowne wykorzystywanie dokumentów jest otwarte dla wszystkich uczestników rynku i wszelkie obowiązujące warunki ponownego wykorzystywania powinny być niedyskryminacyjne. Co do zasady uzgodnienia między organami sektora publicznego lub przedsiębiorstwami publicznymi będącymi w posiadaniu dokumentów a stronami trzecimi nie mogą przyznawać praw wyłącznych. W szczególnie określonych przypadkach, gdy dyrektywa przewiduje zawarcie takich ustaleń, ich zasadność podlega regularnym przeglądom, mają również zastosowanie szczególne wymogi dotyczące przejrzystości.

Dokumenty, których ponowne wykorzystanie wiąże się ze znacznymi korzyściami społeczno-ekonomicznymi, powinny być udostępniane w szczególnie przyjaznych warunkach. W związku z tym w dyrektywie zobowiązano Komisję Europejską do przyjęcia wykazu zbiorów danych o wysokiej wartości, które powinny być udostępniane bezpłatnie, w formatach nadających się do odczytu maszynowego, poprzez interfejsy programowania aplikacji oraz, w stosownych przypadkach, do zbiorczego pobrania. Zbiory danych wybrano spośród sześciu kategorii tematycznych określonych w załączniku I:

- dane geoprzestrzenne;
- dane dotyczące obserwacji Ziemi i środowiska;
- dane meteorologiczne;
- dane statystyczne;
- dane dotyczące przedsiębiorstw i ich własności;
- dane dotyczące mobilności.

Ponadto Komisja może dodać nowe kategorie tematyczne w drodze aktu delegowanego.

W związku z tym w akcie wykonawczym, rozporządzeniu (UE) 2023/138, ustanowiono wykaz konkretnych zbiorów danych o wysokiej wartości oraz ustalenia dotyczące ich publikacji i ponownego wykorzystywania.

Ponowne wykorzystywanie dokumentów powinno być bezpłatne. Jednakże można odzyskać koszty krańcowe poniesione w związku z reprodukowaniem i rozpowszechnianiem dokumentów, a także w związku z anonimizacją danych osobowych oraz ochroną poufnych informacji handlowych. W drodze wyjątku instytucje kulturalne, przedsiębiorstwa publiczne i niektóre organy sektora publicznego, które spełniają wymogi określone w art. 6 ust. 2, mogą pobierać wyższe opłaty w celu odzyskania kosztów kwalifikowalnych.

Dyrektywa nie ma zastosowania do:

- dokumentów będących przedmiotem praw własności intelektualnej osób trzecich;
- dokumentów, które są wyłączone z dostępu lub do których dostęp jest ograniczony na podstawie krajowego systemu dostępu lub ze względu na szczególnie chronione informacje dotyczące ochrony infrastruktury krytycznej;
- dokumentów, których wydawanie wykracza poza zakres zadań publicznych organu sektora publicznego lub poza zakres świadczenia usług w interesie ogólnym przedsiębiorstwa publicznego;
- dokumentów będących w posiadaniu przedsiębiorstw publicznych związanych z działalnością bezpośrednio narażoną na konkurencję i z tego względu nieobjętych zasadami udzielania zamówień publicznych, zgodnie z art. 34 dyrektywy 2014/25/UE;
- innych dokumentów, o których mowa w art. 1 ust. 2 niniejszej dyrektywy.

Więcej informacji:

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/?uri=celex%3A32019L1024>

- **Prowadzone procesy konsultacyjne, projekty, stanowiska:**

1. Zwiększenie bezpieczeństwa badań naukowych w UE (wytyczne)

Konsultacje publiczne przepisów prawa własności intelektualnej (badania i rozwój, badania naukowe) – na podstawie analizy dokumentu roboczego służb Komisji w sprawie przeciwdziałania zagranicznym ingerencjom w badania naukowe i innowacje oraz Komunikatu KE w sprawie europejskiej strategii bezpieczeństwa gospodarczego i Komunikatu KE: Globalne podejście do badań naukowych i innowacji Strategia Europy na rzecz współpracy międzynarodowej w zmieniającym się świecie – I Etap legislacyjny – Zaproszenie do zgłaszania uwag. Ostateczny termin na przesłanie opinii to 3 stycznia 2024 r.

W swoim komunikacie w sprawie europejskiej strategii bezpieczeństwa gospodarczego (JOIN(2023) 20) Komisja zapowiedziała, że zaproponuje środki mające na celu poprawę bezpieczeństwa badań naukowych, zapewniając wykorzystanie istniejących narzędzi oraz identyfikując i usuwając wszelkie pozostałe luki, przy jednoczesnym zachowaniu otwartości ekosystemu innowacji.

Otwartość i współpraca międzynarodowa są kluczem do badań naukowych światowej klasy. Jednak wraz z rosnącymi napięciami geopolitycznymi nasi naukowcy i pracownicy akademicki są podczas globalnej współpracy coraz częściej narażeni na zagrożenia. Musimy wspierać nasze organizacje badawcze w radzeniu sobie z tymi zagrożeniami i zadbać o to, by badania nie były niewłaściwie wykorzystywane w sposób, który wpływa na nasze bezpieczeństwo lub jest nieetyczny.

Inicjatywa ta zwiększy bezpieczeństwo badań naukowych poprzez podnoszenie świadomości wśród naukowców i pracowników naukowych z UE i budowanie ich odporności.

Bezpieczeństwo badań naukowych wiąże się z przeciwdziałaniem ewentualnym zagrożeniom związanym z międzynarodowym charakterem badań naukowych i rozwoju technologicznego. W szczególności chodzi o zagrożenia związane z niepożądanym transferem wiedzy, obcymi ingerencjami oraz naruszeniami etyki lub uczciwości.

Opierając się na komunikacie dotyczącym globalnego podejścia do badań naukowych i innowacji (COM(2021)252) oraz dokumencie roboczym służb Komisji w sprawie przeciwdziałania zagranicznym ingerencjom w badania naukowe i innowacje (SWD(2022) 12), wniosek Komisji dotyczący zalecenia Rady zmierza do przyjęcia podejścia niezależnego od kraju, unikającego wszelkich form dyskryminacji i stygmatyzacji.

Link: <https://pracodawcy.pl/zwiekszenie-bezpieczenstwa-badan-naukowych-w-ue-wytyczne/>

2. Odporność społeczna – zarządzanie ryzykiem związanym z klimatem w UE

Konsultacje publiczne przepisów prawa ochrony środowiska (działania w dziedzinie klimatu) – na podstawie analizy Komunikatu KE Budując Europę odporną na zmianę klimatu - nowa Strategia w zakresie przystosowania do zmiany klimatu oraz art. 191 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE) – I Etap legislacyjny – Zaproszenie do zgłaszania uwag. Ostateczny termin na przesłanie opinii to 14 stycznia 2024 r.

Komunikat Komisji w sprawie strategii UE na rzecz przystosowania się do zmiany klimatu wynika z zobowiązania do sporządzenia ogólnounijnej oceny ryzyka klimatycznego. Przyczynia się również do realizacji celu Europejskiego prawa o klimacie (art. 5), jakim jest zapewnienie ciągłych postępów w zwiększaniu zdolności przystosowawczych, wzmocnieniu odporności i zmniejszaniu wrażliwości na zmianę klimatu.

Jak stwierdzono w ostatnim szóstym sprawozdaniu oceniającym (AR6) Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC), zmiana klimatu powoduje nieunikniony wzrost skutków fizycznych. Biorąc pod uwagę coraz więcej dowodów na przyspieszone urzeczywistnienie się ekstremalnych zjawisk pogodowych i innych skutków zmiany klimatu, komunikat ma na celu lepsze przygotowanie UE na zagrożenia, jakie dla społeczeństwa stanowią rosnące zagrożenia klimatyczne. Komunikat będzie oparty na niezależnym naukowym sprawozdaniu z europejskiej oceny ryzyka klimatycznego, które ma zostać opublikowane wiosną 2024 r., i będzie stanowić uzupełnienie oceny postępów w zakresie przystosowania się do zmiany klimatu na szczeblu krajowym.

W ostatnim sprawozdaniu Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu powtórzono, że zmiana klimatu powoduje nieunikniony wzrost skutków fizycznych. W oparciu o naukowe europejskie sprawozdanie z oceny ryzyka związanego z klimatem komunikat określi obszary, w których należy podjąć dalsze działania w celu zarządzania ryzykiem w UE. Celem jest przekazanie wyników unijnej oceny ryzyka związanego z klimatem oraz zapewnienie decydom możliwości podejmowania świadomych decyzji dotyczących dopuszczalności ryzyka i kompromisów związanych z ograniczaniem ryzyka.

Zmiana klimatu jest problemem transgranicznym (zarówno lądowym, jak i morskim) i wpływa na wszystkie państwa członkowskie, a także na stosunki UE z państwami spoza UE. Może to spowodować konieczność podjęcia działań na szczeblu UE w celu uzupełnienia i wzmocnienia działań krajowych, regionalnych i lokalnych. Ryzyko klimatyczne może również mieć istotny wpływ na realizację polityki UE. W związku z tym komunikat jest odpowiednim sposobem na rozpoczęcie identyfikacji poszczególnych podmiotów odpowiedzialnych za ryzyko oraz warunków przenoszenia ryzyka między różnymi szczeblami zarządzania.

Link: <https://pracodawcy.pl/odpornosc-spoeczna-zarządzanie-ryzykiem-zwiazanym-z-klimatem-w-ue/>

- **Publikacje oraz inne informacje:**

1. Komunikat KE: Zainicjowanie procesu publicznych konsultacji na temat nowej struktury rynku energii

Launching the public consultation process on a new energy market design
COM/2015/0340 final

Komunikat dotyczy reformy rynku energii UE.

UE dąży do zapewnienia niezawodnego i powszechnego dostępu do energii po przystępnych cenach w ramach wypełniania swoich celów na 2030 r. Aby to osiągnąć, przewiduje przekształcenie swojego rynku energii, w tym przeprowadzenie reformy rynku energii elektrycznej w celu przyciągnięcia nowych inwestycji.

Niniejszy komunikat Komisji Europejskiej zainicjował publiczne konsultacje w sprawie korzyści płynących z nowej struktury rynku pod względem nowych technologii i zwiększonych inwestycji.

Podkreślono w nim, że transgraniczne rynki krótkoterminowe (w tym dnia bieżącego) stanowią podstawę efektywnej struktury rynku energii elektrycznej. Należy je projektować z myślą o przyszłym systemie energetycznym, czyli charakteryzującym się transgranicznymi przepływami energii elektrycznej na dużą skalę i znaczną ilością energii ze źródeł odnawialnych o zmiennej charakterystyce produkcji*. Takie rynki stanowiłyby odpowiedź na szybki rozwój sektora źródeł odnawialnych o zmiennej charakterystyce produkcji oraz na potrzebę zapewnienia bezpiecznego i stabilnego funkcjonowania sieci elektroenergetycznej.

Najważniejsze zagadnienia:

Infrastruktura

- Dobrze połączona sieć elektroenergetyczna w UE ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia bezpieczeństwa energii, zwiększenia konkurencyjności oraz dostarczenia jasnych sygnałów dla nowych inwestycji.
- Głównymi instrumentami integracji krajowych rynków energii elektrycznej oraz dywersyfikacji źródeł energii są projekty będące przedmiotem wspólnego zainteresowania.

Dostosowanie struktury rynku do inwestycji w odnawialne źródła energii

- Rynek posiadający właściwe ceny dostarcza sygnały wskazujące, kiedy i gdzie może być wytwarzana energia ze źródeł odnawialnych.
- Utworzenie elastycznych i lepiej zintegrowanych rynków krótkoterminowych umożliwi producentom energii ze źródeł odnawialnych konkurowanie na równych warunkach z producentami energii wytwarzanej konwencjonalnie i pozwoli na pogłębianie integracji źródeł energii odnawialnej z systemem elektroenergetycznym.
- Produkcję energii ze źródeł odnawialnych można wspierać za pomocą systemów rynkowych, które chronią przed nieprawidłowościami w funkcjonowaniu rynków, zapewniają racjonalność pod względem kosztów i zapobiegają nadmiernym rekompensatom lub zakłóceniom rynku, zgodnie z wytycznymi dotyczącymi pomocy państwa.

Wzmacnianie współpracy regionalnej

- Współpraca regionalna w dziedzinie polityki krajowej ma kluczowe znaczenie dla osiągnięcia celów UE na 2030 r. w zakresie dalszej integracji wewnętrznego rynku energii i zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego.
- Wymagane są nowe połączenia międzysystemowe, ponieważ istniejący system nie jest w stanie obsłużyć potencjalnych nowych przepływów energii.
- Wzmocniona współpraca pomiędzy operatorami systemów jest bardzo istotna, a szczególnie ważną rolę odgrywają inicjatywy na rzecz współpracy regionalnej w dziedzinie bezpieczeństwa oraz europejska sieć operatorów systemów przesyłowych energii elektrycznej.
- Wymagana jest rozbudowa sieci na poziomie dystrybucji w celu włączenia produkowanej lokalnie energii odnawialnej.
- Konieczne jest zwiększenie roli Agencji ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER) w zakresie nadzorowania rynków i podejmowania wiążących decyzji w sprawie inicjatyw UE i kwestii transgranicznych.

Bezpieczeństwo dostaw

W celu ustalenia wystarczalności systemów elektroenergetycznych Komisja zaleca zbadanie roli, jaką odgrywają:

- połączenia międzysystemowe pomiędzy sieciami w różnych krajach UE;
- transgraniczna produkcja energii elektrycznej;
- zmienna produkcja energii ze źródeł odnawialnych;
- reakcja popytu (tj. zachęty do zmniejszenia korzystania w okresach szczytowego zapotrzebowania);
- możliwości magazynowania.

Może to pomóc w podjęciu decyzji, czy wymagane jest stworzenie mechanizmu zdolności wytwórczych. Taki mechanizm polegałby na wnoszeniu odrębnych płatności za dostępne moce wytwórcze zamiast opłat za dostarczoną energię elektryczną. Płatności za dostępne moce wytwórcze nagradzałyby dostawców zdolności za utrzymanie istniejącej zdolności lub inwestowanie w nową zdolność. Komisja ostrzega jednak, że takie mechanizmy mogą być kosztowne i mogą prowadzić do zniekształceń rynku.

Można opracować zasady na szczeblu UE dotyczące uczestnictwa różnych krajów UE w mechanizmach zdolności. Komisja zaleca opracowanie modelu referencyjnego mechanizmu zdolności do wykorzystania na szczeblu regionalnym. Ułatwi to transgraniczne uczestnictwo i zminimalizuje zniekształcenia rynku.

Link: <https://pracodawcy.pl/komunikat-ke-zainicjowanie-procesu-publicznych-konsultacji-na-temat-nowej-struktury-ryнку-energii/>

2. Informacja nt. działań informacyjnych i promocyjnych zrealizowanych na rzecz PO WER w 2023 r. i zaplanowanych do realizacji w 2024 r.

Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej opublikowało informacje dotyczące Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój:

- działań informacyjnych i promocyjnych zrealizowanych na rzecz POWER w 2023 r.
- działań informacyjnych i promocyjnych zaplanowanych do realizacji w 2024 r.

Jest to realizacja obowiązku wynikającego z *Wytycznych w zakresie informacji i promocji programów operacyjnych polityki spójności na lata 2014-2020*.

W 2023 r. działania komunikacyjne skoncentrowane były przede wszystkim na informowaniu o otwarciu nowej perspektywy finansowej i zaprezentowaniu oferty programu Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego (FERS). Komunikacja dotycząca programu Wiedza Edukacja Rozwój (POWER) – z uwagi na zamykanie perspektywy 2014-2020 – była prowadzona w ograniczonym zakresie i polegała na prezentacji efektów realizacji dofinansowanych projektów.

Założenia dotyczące komunikacji na 2024 r. to przede wszystkim promocja naborów i projektów, które rozpoczynają się dzięki dofinansowaniu FERS. Działania te będą jednak wspierane poprzez promocję efektów przedsięwzięć zrealizowanych przy udziale środków z POWER w latach 2014-2020.

Link: <https://pracodawcy.pl/informacja-nt-dzialan-informacyjnych-i-promocyjnych-zrealizowanych-na-rzecz-po-wer-w-2023-r-i-zaplanowanych-do-realizacji-w-2024-r/>

Źródło: EUR-Lex, Komisja Europejska, Wydział Systemu Wdrażania, Departament Europejskiego Funduszu Społecznego, Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej